

POCHOPIT, JAK DÝCHÁ ORCHESTR

Hudba s ním putuje životem od dětství. Ještě v maturitním ročníku však netušil, že mu bude nejen potěšením, ale i povoláním. Vábily ho výšky, nebe - a letadla. Pár šťastných náhod rozhodlo jinak... Dnes patří Vladimír Válek mezi dirigentské špičky. Stál tvář v tvář bezpočtu českých i zahraničních orchestrů, v posledních patnácti letech především rozhlasových symfoniků. Ve světě hudby se dotkl hvězd.

Dětství v kraji Janáčka

Narodil se - podle právě zavedené módy - v porodnici v Novém Jičíně; psal se rok 1935. Dětství prožil ve vesničce Rybí. Dodnes se na Lašsko rád vrací - pro inspiraci, za odpočinkem, přírodou a vlídnými lidmi.

Jeho otec byl kantorem - se vším, co k tomu v době, kdy ještě tato profese požívala zaslouženého respektu, patřilo. Tedy i s dovednostmi hudebními. Hrával na housle, na křídlovku, třicet let zpíval ve slavném Pěveckém sdružení moravských učitelů, řídil v okolí vyhlášenou dechovku. Jako místní intelektuál se dokázal chopit i úkolů mimořádně náročných: „Za války dal dohromady orchestrík složený z nadšenců z nejbližšího okolí a nastudovali Slovánské tance. Ani nedokážu domyslet tu dřinu - a zároveň nádherný pocit, zejména ve dnech války.“ Hře na housle vyučoval otec i venkovské kluky: „Přišli k nám, stoupli si do řady a výuka začala. Já jsem sáhl pod postel pro své plechové housličky a učil se s nimi. Asi od šesti let. Vrzání to bylo všelijaké...“

Vladimíra vychovávali postaru - rozuměj bez odmlouvání. Disciplína byla samozřejmostí, tím spíš, že Válekovic představovali jako kantorská rodina vzor pro ostatní. Do kostela chodili pravidelně - a Vladimírek zde ministroval. "Trémou se mi klepala kolena. Kostel byl v neděli v deset narvaný k prasknutí, já tam měl důstojně chodit s misálem, odříkávat latinské texty - a všichni zvědavě přihlíželi, jak to ten malý Válek zvládá. Jako v divadle!" Rozhodně to byla užitečná průprava pro budoucí profesi.

Do školy začal chodit v Kokorách u Přerova, kde dostal tatínek místo učitele. Vedle housliček navštěvoval u kokorského varhaníka hodiny klavíru a když v otcově dechovce chyběla bastrumpeta, naučil se za pár týdnů hrát i na ni. Později ji vyměnil za trombón. Díky své přirozené muzikálnosti se u nástrojů nikterak netrápil - naopak. Jejich možnosti objevoval s potěšením.

Spolužáci z přerovského gymnázia ho přezdívali „Zpěvák“ - až do šestnácti měl totiž krásný soprán, který vzal za své s mutací. S potěšením zpříjemňoval kamarádům klavírním preludováním přestávky. Neomezoval se jen na klasiku, jeho prsty zvládaly i populární boogie-woogie. „Roky na přerovském gymnáziu byly tvrdé. Kantoři si dávali záležet na upjatém mrazivém chování, říkali nám ‚Vy vole‘... Nehledě na to, že pro muzikanta je gymnázium záležitostí poněkud luxusní.“ Klasické vzdělání dnes oceňuje. Jak říká, krom jiného mu dalo schopnost „ze všeho se vykecat“ a slohová cvičení typu „slon - i on má své mouchy a vši - a veš má krátké nohy - lhát se nemá“ bezesporu rozvíjejí logiku, kreativitu a vyjadřovací dovednosti.

Od trombónu k taktovce

Hudba mu v té době nebyla ničím jiným, než zábavou. Mocněji ho přitahovala letadla. Kvůli nim nějaký čas pomýšlel i na dráhu hornického učně - vážně! Doly totiž nabízely možnost leteckého výcviku - a na tu dospívající muži zaručeně slyšeli. V době, kdy se Vladimír chystal absolvovat plachtařský výcvik, byla Zdeňkem Nejedlým vyhlášena jedna z četných - a nikdy

ne šťastných - školských reforem. Tahle měla dopad přímo osudový: „Spojení septimy a oktávy pro nás znamenalo nastudovat látku závěrečného ročníku, včetně maturitních otázek, během letních prázdnin! Sen o plachtění se jedním ministerským výnosem rozplynul.“ A nejen to - nenávratně se tak uzavřela i cesta na Vojenskou leteckou akademii. Díky profesoru Jarolímovi se však Mirkovi pootevřela vrátka vyššího hudebního vzdělání: „Tak co ty, muzikante, pojď do Kroměříže, před rokem jsme tam otevřeli novou školu.“ Byla to vyšší hudební škola, dnešní konzervatoř. Přijel - zahrál - uspěl, a stal se posluchačem trombónové třídy. Jako druhý nástroj zvolil violu. „Současným adeptům dirigentského umění bych po vlastní dobré zkušenosti poradil totéž, tedy zvládnout alespoň jeden hudební nástroj. V ideálním případě dva - jeden dechový a jeden smyčcový. A k tomu by si budoucí dirigenti rozhodně měli zahrát v orchestru, v bigbandu, v jakémkoli hudebním seskupení. Dobrý šéf musí umět se svým orchestrem i dýchat, cítit frázování každého jednotlivého hráče.“ Pro hudbu získal Vladimír Válek také bratra Jirku. „Ten talent prostě nesměl přijít vniveč. Pravda, mělo to i svůj pragmatický důvod: potřeboval jsem do kapely saxofon a klarinet...“ Jenže Jirkovi pro klarinet nenarostly správně zuby - dnes je z něj první flétnista České filharmonie.

Po dvou letech studií v Kroměříži si uvědomil, že hudba byla tou správnou volbou. A vnitřní motorek, který ho nenechá ani chvilku na pokoji, mu nasadil do hlavy další myšlenku: „Když už muzika, tak dirigování.“ U profesora Jarolíma, který vedl školní sbor, si vyzkoušel sbormistrovství. „Ten pocit, že ovládám celý soubor, mám ho takřkajíc v ruce, to je těžko definovatelný, nezapomenutelný zážitek.“ Na soutěži ve Zlíně slavili pod Mirkovou taktovkou úspěch a lichotivé věty ho motivovaly dál. „Když už jsem slyšel, že jsem šikovný, řekl jsem si, proč to nerozvinout!“ Pohonom mu byla i jeho tehdejší láska, rovněž studentka hudby. Motivace to nebyla pozitivní. Jenže právě ono suše pronesené „No co si myslíš, že budeš Toscanini?!“ bylo pro mladého Válka tou pravou výzvou.

Ke sboru si přibral i školní orchestr, s taktovkou se mu dařilo. Byla to doba absolutního uchvácení hudbou, nádherných a smělých představ o budoucnosti. Při jednom z proménádních koncertů školního orchestru v Trenčianských Teplicích si Vladimíra všiml profesor Rajter, tehdejší šéfdirigent Slovenské filharmonie. Mladý muzikant se mu zalíbil - dal mu tedy k úvaze, zda by se nechtěl přihlásit na Vysokou školu múzických umění v Bratislavě, právě do jeho třídy. Vyšlo to. „Ludovít Rajter působil dojemem šlechtice jemného vystupování. Sám studoval ve Vídni, byl spolužákem Herberta von Karajana. Občas na mě mluvil i německy. Vždy však laskavě. Jeho největší nadávka bývala *moj milý*. Jinak jsem býval *moj drahý*. Myslím, že mi dokázal kousek té noblesy a šarmu předat - do dirigování i do života. Zklidnil mě, uhladil mou nezměrnou energii a výbušnost. Kromě grácie a nesporných dirigentských kvalit jsem u něj ocenil ještě jedno: v odchodu do Prahy mi nikterak nebránil. Jeho lidskost byla úžasná. „Keď ideš na lepšie, tak chod’.“

Praha zaslíbená

Metropole na samém sklonku páté dekády - to byly nejen jazzové orchestry pod vedením Kamila Hály, Karla Krautgartnera či Josefa Vobruba, ale i Werichovo představení Těžká Barbora v divadle ABC. Šedesátá léta pak představovala památný shluk kulturních podnětů: Semafor, Divadlo Na zábradlí, Činoherní klub. Pražany zasáhla nová vlna jazzového života s hvězdami jako Eva Olmerová, Vlasta Průchová, Karel Velebný či Jan Hammer starší. Město ožilo.

„Prahu jsem si zamiloval na první pohled. Její genius loci ve mně dodnes vyvolává pokoru a chuť do života. Tehdy mi otevřela nové horizonty. Sledovat koncerty, na nich velké dirigentské osobnosti, z nichž nejvíce mě okouzлил Zubin Mehta, to byla ta nejlepší škola pro mladého adepta hudebního umění. Vedle těchto radostí mě však v Praze čekala i spousta

povinností: studijních a pracovních.“ Umělecký soubor Ministerstva vnitra z Prahy, těleso, jehož řadami prošli například sbormistři Pavel Kühn či Miroslav Košler, dnešní ředitel pražské konzervatoře Věroslav Neumann, a na jehož půdě byly položeny i základy Linhovců, vypsal konkurs na dirigentské místo. Vladimír Válek z něj vyšel vítězně a získal tak malý, asi pětáctičlenný symfonický orchestr. „V Praze jsem se zpočátku trochu potýkal s domluvou - jako Moravák jsem prostě ‚neuměl řeč‘. Z pusu mi čas od času vypadly perly typu ‚hrejte mi tam fis, nevidíte ten křežek?‘“ V ministerském tělese řídil rovněž estrádní skupinu. Zpěváky doprovázel při jejich tklivých áriích na klavír, v dixielandu hrával trombón, a když bylo potřeba, tak i bicí, v malé cimbálovce příležitostně obstarával violu. Takto plně vytížen odjel v květnu na svůj první zahraniční zájezd, do spřátelené Albánie. „Tam jsem poznal co je to polní letiště; pětkrát jsme ho museli obkroužit, než se rozutekly všechny ovce...“

Ve studiích pokračoval na pražské AMU ve třídě profesora Aloise Klímy, jinak šéfdirigenta Symfonického orchestru Československého rozhlasu v Praze. „Už jeho jméno, tolik známé z rozhlasového vysílání, budilo respekt. Můj obdiv k němu neznal mezí. Představa, že bych kdy mohl stanout na jeho místě, to byla pohádka...“ Více než na akademické půdě se potkávali v rozhlasovém studiu. Válek se tak učil přímo v terénu, při nahrávání. Vedle toho stíhal zkoušky big bandu skvělého trumpetisty Vlastimila Kloce, atletické tréninky v oddílu Rudá hvězda. Nekouřil, nepil, zkrátka - jinoch nejen velkého talentu, ale i obdivuhodné pracovitosti a zapálení. „Tehdy jsem vážil třiašedesát kilo, ale krásně jsem si všechno vychutnával.“

Život načisto

Léta studentská i vojenská služba utekly jako voda, o slovo se přihlásil "život načisto" a s ním první angažmá. "Armádní umělecký soubor Víta Nejedlého, to bylo výborné hraní. Vojnu si tady odkroutila řada muzikantů z pražských symfonických orchestrů. Nejprve jsem vedl muzikálovou skupinu, později jsem stanul v čele symfonického orchestru AUSu.“ Další orchestr, s nímž v oné době pracoval, byl soubor ČKD Praha. Tehdy si ještě ČKD mohla dovolit podporovat smíšený sbor i jeho instrumentální doprovod, sestávající především z posluchačů pražských hudebních škol. „Měl jsem mimořádné štěstí, že jsem se poměrně záhy dostal do čela velmi slušných kapel a orchestrů. Většinou musí mladý dirigent počítat s tím, že bude minimálně deset let bojovat v terénu, na horké půdě mnohdy nevalných orchestříků. Pozitivem je nastudování širokého repertoáru, negativem leckdy ztráta iluzí.“

V devětadvaceti začal tíživě pociťovat samotu; stále více na něj dorážely susedky, maminky vdavekchtivých slečen. Pochopitelně! Chlapec to byl pohledný, dirigentská profese mu přidávala na lesku a žádanosti - a tak Vladimír učinil rychlé rozhodnutí: Slovenka Jana, profesí zdravotní sestra, se stala 31.12. 1964 první Válkovou ženou. Na nuselské radnici byli posledním oddaným párem roku.

Vedle působení v AUSu převzal po Liboru Peškovi na dva roky i Severočeskou filharmonii v Teplicích. (Zřídka kdy se věnuje jen jedné činnosti - prostě toho neumí mít málo...). Sám se trochu podívoval nad tím, že mu v Teplicích angažmá po „seznamovacím“ koncertě vůbec nabídli: „Hráli jsme Haydnovu symfonii ‚Na odchodnou‘, i se svíčkami. Její název vystihuje závěr skladby: party jednotlivých nástrojů jsou postupně ukončovány tak, že se počet hráčů stále zužuje a celou symfonii dohrávají dvoje housle. Muzikanti, kteří své už dohráli, zhasli svíčku a odešli. Je to takový fór. V okamžiku, kdy se mnou na pódiu zůstalo asi pět hráčů, mi připadlo - proti všem zavedeným pravidlům - docela hloupé, abych tam před nimi ještě mával. Zhasl jsem svou svíčku a odešel taky. Ti zbylí chudáci se v notách nějak poztráceli, dovrzali to s příšernou ostudou. Ředitel mi sice vyčinił, ale nakonec mé pohnutky přijal a Peškovo místo mi nabídl.“

Po osmašedesátém se chtěl nechtěl musel odebrat „na volnou nohu“. Náročné to bylo tím spíš, že se nestaral jen o sebe: v krátké době se stal otcem dvou malých kluků - Romana (1967) a Martina (1970). Naštěstí měl už jméno, jež mu zaručovalo hostování u různých těles, včetně Symfonického orchestru hlavního města Prahy FOK. Obrátil se na něj i Český rozhlas: s výzvou k sestavení Studiového symfonického orchestru, jehož úkolem bylo produkování odlehčených skladeb pro rozhlasové vysílání, řekněme symfonického populáru. „Mikrofon mě vábil už dávno předtím - možnost záznamu či přímého rozhlasového vysílání je fascinující. Milou zkušeností bylo například nahrávání Friedova muzikálu Divoká řeka se zpěváky Helenou Blehárovou, Ladkou Kozderkovou, Karlem Hálou a s Linhovci.“

Kolotoč slávy - a práce

Jedním „šilným“ záskokem dostaly události téměř filmový spád: v roce 1968 měl se Symfonickým orchestrem FOK hostovat proslulý ruský dirigent Nathan Rachlin. Houslový koncert Beethovena tehdy nastudoval syn legendárního houslisty Davida Oistracha Igor. Na poslední chvíli však Rachlin onemocněl a uvolněnou taktovku nabídli v předvečer koncertu tehdy třiatřicetiletému Válkovi. Zvládl to bravurně, kritici oceňovali jeho výkon i pevné nervy. Následovala první gramofonová deska s FOK, v roce 1972 zájezd do USA (recenze se o něm tehdy vyjadřovaly pochvalně, zvláště potěšující bylo označení ‚Leonard Bernstein z Prahy‘), to vše vyústilo v trvalé angažmá v roce 1977. „Bylo to mé nejlepší místo. Snad proto, že se mi vyplnil sen získat jeden z pražských symfonických orchestrů. A navíc jsem tu nešéfoval, takže mou jedinou starostí, povinností - ne, radostí! - bylo dělat hudbu.“

Jaké principy při „dělání hudby“ vyznává? „Ze všeho nejdřív je potřeba skladbu přehrát, dostat správné noty na správné místo, teprve pak nad ní můžete rozjímat a filozofovat. Jsou i tací dirigenti, kteří sice udělají nekonečnou přednášku o autorovi, o historickém pozadí vzniku skladby, ale kompletně ji přehrají až na koncertě. To už je trošku pozdě. Já jsem na jevišti spíše improvizací typ, vlastně vůbec nevím, co při produkci předvedu. Vědomě skladbu dotvářím až zde, spoluovlivňují to samozřejmě výkony hudebníků a zpěváků, ale i to, co cítím v zádech. Jo, muzikanti ze mě jednoduše nesmí spustit oči!“

Současně s tímto angažmá v orchestru FOK zastával od roku 1976 i post stálého hostujícího dirigenta v holandském Leeuwardenu. To místo převzal - stejně jako Teplice - po Liboru Peškovi. „O emigraci jsem nepřemýšlel nikdy. Stýskalo by se mi, musím vidět Beskydy.“ Vyhledky byly více než nadějně. V zahraničí pohostinsky vystupoval stále častěji. „U cizích orchestrů je velkou neznámou, jaký výkon bude následovat po slibných zkouškách. Důvěrně znám jen ‚své‘ kapely. Člověk si při hostování ověří vlastní schopnosti nejen muzikantské, ale i pedagogické a psychologické. V práci dirigenta je podstatný - možná vám to připadne zvláštní - i organizační um. Kdo dokáže rozvrhnout zkoušky tak, aby dechaři zbytečně nepřihlíželi tomu, jak smyčce pilují obtížné místo, má rozhodně reálnější šance na oblíbenost u hráčů. Na mně každý orchestr velice rychle poznal, že jsem dechař. Prozradím vám tajemství: při hostování je totiž moc důležité pochopit dýchání toho kterého orchestru. Pochopit, ne přeúčovat, protože to za pár zkoušek není v lidských silách.“ Zahraniční vystoupení jsou zajímavou sondou do mentality cizích národů. „V Japonsku a v německých teritoriích se můžete spolehnout na velkou disciplínu, v zemích jihu je třeba počítat s mentalitou srdečnější a výbušnější zároveň, v Singapuru jsem si občas musel hrát na pana učitele...“ Co se týká volby repertoáru pro zahraniční působení, neotvírá se zde příliš prostoru pro invenci: „Organizátory, zahraniční agentury zajímá prodej. Pochopitelně. A tak mé pokusy přivést Japoncům Martinů či Janáčka většinou ztroskotaly ve prospěch Smetany a Dvořáka. Jen jednou jsem tam dělal Sinfoniettu.“

Zážitky představuje také spolupráce s více či méně hvězdnými sólisty: „Úžasné vzpomínky mám na báječného houslistu Henryka Szerynga. Na Pražském jaru jsem ho doprovázel v Beethovenově houslovém koncertu. Naše první setkání proběhlo v jeho hotelovém apartmá, kde mi zmíněný koncert přehrál hned dvakrát za sebou; jednou hrdinsky, podruhé lyricky! Ten se panečku nešetřil. Zážitkem bylo doprovázet i klavíristu Nikitu Magaloffa na festivalu v Montreaux. ‚Chytit‘ toho pána v Chopinově koncertu, to byla skutečná rallye.“

U rozhlasových symfoniků i českých filharmoniků

Ostatně „rallye“ je slovo velmi příznačné i pro Válkův životaběh: souběžně s působením ve FOKu začal šéfovat Symfonickému orchestru Českého rozhlasu. Zaujal tak post svého někdejšího profesora z AMU Aloise Klímy. „SOČR jsem v roce 1985 převzal jako těleso zásadně dobrých kvalit. Ale přišel jsem do období velké generační proměny. Na šedesát hráčů odešlo do důchodu; tak se vyměnila polovina orchestru. To byla do jisté míry moje výhoda. Snad jsem měl šťastnou ruku při konkursním výběru zejména dechových hráčů.“ Po dvou letech práce s oběma pražskými symfonickými orchestry si ponechal „jen“ SOČR. „Nahrávání ve studiu je skvělá věc, u rozhlasového orchestru a priori nezbytná. Ovšem žádný orchestr sezením ve studiu ‚nevyroste‘. Na koncertě nemůžete opravovat, vracet, přetáčet; pódium vás nutí k perfektnímu výkonu. Spojení obou těchto aktivit je ideální. Systematické koncertování nejdříve ve Smetanově síni a později v Rudolfinu jsem naštěstí jako nový šéfdirigent SOČRu prosadil. Pravda, nejprve tu byly pochybnosti - naplní vůbec náš orchestr koncertní sál? Zadařilo se, dnes máme vyprodáno a SOČR dospěl ze studiové izolace až k postavení, jež ani v silné konkurenci České filharmonie a orchestru FOK nevyvolává obavy o jeho další existenci. Byli jsme dokonce prvním tělesem na světě, které uskutečnilo mezikontinentální digitální přenos pro společnost FM Tokio. Teprve po nás se k něčemu podobnému odhodlali v Bostonu a New Yorku. Dokážete si představit napětí tohoto přenosu s vědomím, že nás poslouchají miliony posluchačů z celého světa?“

Rozhlasové téma jsem musela rázně ukončit - znáte to, otcovská pýcha! Mimochodem, jak je to s tou skutečně otcovskou? „Všechny mé děti jsou nadaní muzikanti. Roman má talent, od malička ale těžko nesl psychickou zátěž veřejného vystupování. Myslím, že se ve své dnešní profesi učitele angličtiny našel. Martin, ten se potatil, vůči trémě na jevišti je odolnější. Housle mu zpívají báječně a jeho Epoque Quartett, zabývající se nejen vážnou, ale i jazzovou muzikou, mi přináší vzácné hudební zážitky. Neříkám to s rodičovskou nekritičností - tvrdím to jako nezaujatý profesionál.“ Z druhého manželství s Hankou, překladatelkou z němčiny a holandštiny, se narodila Verunka (1986). „Tak to je nejen muzikant, ale i persóna, která by za tatínka před kapelou klidně zaskočila! Léta zpívala v Bambini di Praga, dnes už se věnuje jen flétně. Tu by chtěla dále studovat na konzervatoři.“ Nad otázkou, zda by svůj orchestr dceři půjčil, se Vladimír Válek nemusí dlouho zamýšlet. „Podívejte, já mám ženy moc rád. A je mi líto, když mají vykonávat drsnou chlapskou práci. V okamžiku, kdy se rovnoprávnost staví proti přírodě, protestuji. Jemnému něžnému stvoření bych v zájmu zachování jeho podstaty dovolil nanejvýš komorní orchestrík.“

„Drsná chlapská práce“, tentokrát v čele České filharmonie, vyústila na jaře roku 1996 ve jmenování Vladimíra Válka dirigentem tohoto tělesa. V tehdejší světlo se události jevíly poměrně dramaticky: poté, co Gerd Albrecht ze dne na den opustil svůj stolec šéfdirigenta České filharmonie, stálo vedení orchestru před problémem, s kým vypravit filharmoniky na dávno dohodnuté turné po Japonsku. Volba nakonec padla na Vladimíra Válka. Roli dirigenta, jakož i úlohu diplomata zvládl s bravurou. Sám ministr kultury Pavel Tigrid tehdy konstatoval uklidňující účinek Válkovy přítomnosti na zájezdě. Brzy následovalo uvedení Vladimíra Válka do funkce hlavního dirigenta České filharmonie. Šel do toho s jasně formulovanou podmínkou: tato spolupráce bude probíhat paralelně s působením u rozhlasových symfoniků.

„Myslím, že mě tehdy ve filharmonii potřebovali jako člověka, který zná poměry a umí řídit umělecký provoz.“ Potřebují ho i nadále - letos mu prodloužili smlouvu na další čtyři roky.

... docela malý sníček

Diář Vladimíra Války je stále hustě popsán. Bohužel v něm neprosvítají bílá místa, která by mu dovolila odběhnout si od dirigentského pultu za školní katedru. Škoda - určitě by mohl studentům dirigování věnovat spoustu užitečných rad. A jsem přesvědčena, že by tak učinil s otevřeností a humorem sobě vlastními: „Občas si s Pavlem Kühnem na téma učení aspoň zažertujeme: založíme školu, vybereme vysoké školné a - jak by to v Česku snad i mohlo projít - všechny pak vyhodíme! Ale vážně a upřímně, já nemám rád soutěže a nemám rád ani mistrovské kursy. Tady se člověk za týden, byť pod vedením kapacit a byť za značnou sumu, sotva naučí to, co mu mohou přinést jen a pouze roky praxe před kapelou. Podle mě by se v dirigentských třídách mělo hodně času věnovat práci s rukama; vždyť jimi dirigent hovoří ke stovce hráčů. Měl by to dokázat tak, aby všichni rozuměli - a rozuměli stejně. Každý pohyb, který uděláme, musí být slyšet. Dalším důležitým předmětem by měla být jakási strategie zkoušení. I tady se oceňuje know-how! Nebojím se srovnání s opravářem televizoru, který si vezme třista korun za výměnu drobné součástky: pětku za materiál, zbytek za to, že věděl, kterou součástku nahradit! Neměla by být opomíjena ani obecná psychologie a její osobitá disciplína - psychologie orchestrálního hráče. Musíte poznat, kdy ztrácí zkoušení smysl, kdy z těch sto párů očí začínají koukat jen řízky, děti ve školce a odjezd na chalupu. Musíte dokázat v pravý okamžik třísknout s partiturou, a v pravý okamžik pochválit.“

Vladimír Válek se narodil ve znamení Panny. S pečlivostí, kterou mu předurčily hvězdy, si vede záznamy o koncertech (těch velkých symfonických má za sebou více než 2 800), o nahrávkách, uchovává si programy a kritiky. Zeptáme-li se pak na další z jeho dirigentských snů, dostane se nám nebývale rozvážné odpovědi: „Vlastně se mi splnily všechny: natočil jsem *Mou vlast*, *Slovanské tance*, mám SOČR, orchestr, který jsem si z gruntu vybudoval, jsem dirigentem České filharmonie, s níž jsem zahajoval i Pražské jaro. Tak dobrá, jeden malý sníček - nevadilo by mi zadirigovat si Berlínskou filharmonii... Třeba bych je prohnal!“

„Važte si toho štěstí, že můžete dělat muziku, nádhernou svobodnou činnost,“ říká svým muzikantům dirigent Vladimír Válek.

„Dnes už vím, že budu před každým koncertem opakovaně zažívat směs pocitů, mezi nimiž dominuje tréma a radost. Moment pravdy se dostavuje pět až deset minut před koncertem - tady jde o to vůbec překročit práh koncertní síně! Rozhodně jsem přesvědčen, že sport, který pěstuji od dětství, mi dal schopnost rychlé reakce a psychickou odolnost.“

„U nás je spousta hudebních talentů. Problém spočívá v tom, že s tímto drahocenným materiálem neumíme dobře nakládat a nepovažujeme si ho.“